

være den at skjøndt jeg ikke kunde erkjende, at der var stor Trang til et Lovforslag som dette, kunde jeg dog ikke modsætte mig et saadant Lovforslags Fremme, naar det kunde lykkes at opnaae en saadan Affattelse deraf, at det kun rammede det, der tilsigtedes, uden at bringe Offre til Andre end dem, man vilde bringe Offre til. Det ærede Medlem formeente, at, naar der skulde bringes et Offer for den 10de Familie, saa maatte det bringes enten af Godseterne — og det meente han, at Meget kunde tale for — eller af de 9 Familier, der vare saa lykkelige som Selveiere at komme i Besiddelse af de Gaarde, de havde brugt som Fæstere, eller ogsaa af Godseteren og disse 9 Familier i Forening. Jeg troer, at den ærede Ordfører allerede har paavist, at det vilde være meget vanskeligt at følge denne Anvisning, at det i Virkeligheden ikke vilde have ført til Noget omhelst, om man havde gjort et Forsøg paa at betrede denne Vej; men jeg kan heller ikke see, hvorfor det skulde være det ene Rigtige. Jeg sees ikke rettere, end at Bestræbelserne for Selveiendoms Fremme fortrinsviis have haft deres Grund i en Erkjendelse, som har været tilstede hos Mange, af Selveiendoms ubetingede Fortrin fremfor Fæste, en Erkjendelse af, at det var i det Almindeliges, i Samfundets Interesse, at Selveiendom blev fremmet. Jeg veed meget vel, at ved Siden deraf er der gaaet en Bestræbelse for at sikkre de nuværende Børgere af Fæsteeiendommene disse Steder som Selveiendom; men det forekommer mig, at Hovedargumentet for hele denne Bestræbelse for at fremme Selveiendom dog har været hentet fra den Betragtning, at det væsentlig er i det Almindeliges, i Samfundets Interesse, at Selveiendom fremmes. Er dette saa, da finder jeg, at man ikke med Rette kan forlæste den Vej at fremme Selveiendom paa, at Staten bringer Offre derfor. Foruden Frivillighedens Vej, som jo har vist sig meget eller forholdsvis hurtigt at føre til Maalet, idet det som oftest har været i begge Parters Interesse, at Overgang til Selveiendom fandt Sted, har det været forsøgt at fremme Selveiendom paa tvende andre Maa-der. Den ene har været ved Tvang, det

har været ved Forsøgene paa at tilvejebringe en Tvang gjennem Lovgivningsmagten. Forsøgene derpaa have, som bekendt, ikke hidtil ført til noget Resultat. Det andet Middel, som har været brugt for at fremme Selveiendom eller rettere for at fremstykke Fæstes Overgang til Selveiendom, har været at sætte Præmie paa saadan Overgang til Selveiendom. Nu forekommer det mig, at, naar dette i Virkeligheden har en saa stor Interesse for Samfundet i sin Heelhed, kan der heller ikke indvendes Noget imod, at det for at fremme dette Formaal bringes moderate Offre. Jeg vil minde om, at saadanne Offre endog saa tidligere have været bragte. En af de Bestemmelser, der findes i Lovforslaget, saaledes som det her foreligger, er jo ligesom optaget efter en tidligere Lovgivnings Bestemmelse; de Begunstigelser, som Lovforslaget i sin § 2 vil yde den 10de Fæstefamilie fra Statskassens Side, ere allerede for længe siden tilstaaede de andre Fæstefamilier, som kjøbe. Det forekommer mig altsaa, at naar man skulde modsætte sig et Lovforslag som dette, maatte det ikke være, fordi det førte ind paa en ny og farlig Vej, hvilket det ikke er lykkedes det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgfreds at overbevise mig om, men saa maatte det være, fordi de Offre, man derved vilde komme til at bringe, enten overhovedet vare for store for Statskassen at bære eller ikke svarede til det, man vilde opnaae gjennem dem. Men naar de af Finansministeren og Udvalget stillede Forslag vedtages, og Lovforslaget derefter bliver til Lov, maa efter min Mening disse Betæneligheder mod Vedtagelsen forsvinde, forsaavidt man befrægter enten overdrevne store absolute Offre, eller og at Offrene vilde komme til at staae i et urigtigt Forhold til det derigjennem Opnaaede. — Den ærede Ordfører har jo allerede, som han udtrykte sig, for jeg fik Ordet, Punkt for Punkt modsagt de Paastaaende, som ere fremkomne fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgfreds; men jeg har ikke i Tid og Ait kunnet tiltræde den ærede Ordførers Udgangspunkt. Jeg har derfor troet, at det var saameget nødvendigt for mig at udtale mig udførligt og selvstændigt mod den stærke Antæ, som blev reist af det ærede Medlem for Kjøbenhavns